

(Prijs: ca. 1900 euro)

Fujifilm X-Pro3

De Fujifilm X-Pro3 is een van de opvallendste camera's van de afgelopen tijd. Met zijn e-inkdisplay aan de achterkant onderscheidt de systeemcamera zich van de rest. Maar niet alleen de trouwe aanhangers zijn hierover verdeeld en ook de bediening heeft twee gezichten.

Fujifilm had het zich waarschijnlijk een beetje anders voorgesteld. Toen de Japanners de X-Pro3 half september onthulden, was de anders zo loyale fanbase verdeeld. Het ene deel verwelkomde de veranderingen, terwijl het andere deel het hoofdschuddend aanzag. Het roept de vraag op wat Fujifilm met het display wil bereiken en voor wie ze het hebben gemaakt.

De ene kant wordt in beslag genomen door

een normaal scherm, aan de andere kant vind je een kleuren-e-inkscreen voor de weergave van instellingen en de geselecteerde filtersimulatie. De plaatsing is echter precies omgekeerd aan wat je zou verwachten. Want om foto's te controleren of systeeminstellingen te wijzigen moet je eerst het scherm 180 graden naar onder klappen. Een draaimechanisme zoals bij de X-A7 – waarbij je het uitgeklapte display om zijn eigen as kan draaien en omge-

keerd terug kan klappen – ontbreekt helaas bij de X-Pro3. Dat maakt het werken met de systeemcamera vrij omslachtig. Maar dat is niet de enige ontwerpwijziging waaraan de oude Fujifilm-fanschare moet wennen.

Een gereedschap voor gevorderden

De X-Pro-serie is al sinds zijn introductie in 2013 een interessant lid van de dslm-familie. Geen scène modi, nauwelijks automatische

Functietoetsen

Voor het toewijzen van functies zijn er nog maar drie functietoetsen beschikbaar. Daarbij komen nog vier touchscreengebaren.

Geen flitser

De X-Pro3 heeft geen opklapflitser. Voor kunstlicht kun je een opzetflitser op de accessoireschoen aansluiten.

Hybride zoeker

Met een schakelaartje links boven aan de voorzijde wissel je tussen de optische en haarscherpe elektronische zoeker.

Dubbel display

Het zwaard van Damocles: het e-inkdisplay ziet er prachtig uit, maar in de praktijk is hij onhandig. Het 3,2-inch scherm zit op de achterzijde.

Joystick

De joystick gebruik je zowel voor het selecteren van focuspunten als voor de navigatie. Een vierpuntsdruktoets ontbreekt helaas.

Accu

Het bekende accutype NP-W126S voorziet de camera van stroom. De accuduur is met circa 880 foto's goed, de 71 minuten bij video zijn matig.

functies en het uitgebreide menu met instellingen zal veel beginners afschrikken. Deze systeemcamera is dan ook echt bedoeld voor gevorderden die weten wat ze willen en graag zelf overal de controle over hebben. Dat wordt nog eens extra benadrukt door de drie wieljes voor de sluitertijd, ISO en belichtingscorrectie. Het diafragma wijzig je zoals gebruikelijk op de lens zelf. Nu kun je natuurlijk alle instellingen op de automatische 'A'-stand zetten en de camera zelf de instellingen laten kiezen, maar dat wil je eigenlijk liever niet.

Het is ook gewoon leuk om aan de wieljes te draaien en zo over alles maximale controle te hebben. En als je daar geen plezier aan beleeft, is de X-T30 misschien een betere keuze. De X-Pro3 is in ieder geval een goede keuze voor experts en fotografen die ooit analoog hebben gewerkt, en verder voor iedereen die niet na het maken van elke foto eerst de afbeelding op het scherm wil controleren, in goed Nederlands tegenwoordig ook

wel 'chimpen' genoemd. Desondanks is het omslachtig om steeds het display te moeten opklappen als je een keer de instellingen wilt veranderen, of een verbinding met de smartphone wilt maken via wifi en bluetooth.

Verder heb je nog de geweldige hybride zoeker in meetzoekerstijl, die de analoge en elektronische fotografie samenbrengt. Je kan dus een optische zoeker inschakelen, die met een oplichtend kader de parallaxverschuiwing laat zien, zodat je gemakkelijk de beste compositie kan kiezen. Door kort te trekken aan een schakelaar aan de voorzijde wissel je naar de elektronische en erg heldere OLED-weergave met een haarscherpe 3,69 miljoen subpixels en een heerlijk vloeiende 200 hertz verversingsfrequentie. Dankzij de live view zie je vooraf al hoe je foto zal worden. Met zijn de 0,66-voudige vergrotingsfactor (optisch: 0,5-voudig) is het bovendien wat breder dan bij de X-Pro2, wat prettig is.

Het elektronische display is wel praktisch wanneer je aan de slag gaat met de tien

filtersimulaties (zie kader). De kleureffecten bootsen de stijl van de analoge films met dezelfde naam na. Daarnaast is de nieuwe simulatie 'Classic Black' toegevoegd. De ietwat vervaagde roodzeem met harde contrasten doet denken aan polaroids en goedkope kleurenfilms uit de jaren 80. Vooral oldschool fotografen zullen dit een leuke gimmick vinden.

De beeldkwaliteit is weer goed

Ook op het technische vlak is er het een en ander veranderd, al blijven grote verrassingen uit. De vierde en nieuwste X-Trans-sensorgeneratie verwerkt foto's in APS-C-formaat, DCI-4K-video met maximaal 30 frames per seconde en 200 MBit, maar de grote sprong voorwaarts wat betreft de beeldkwaliteit blijft uit. De randscherpte bedraagt 2231 lijnpaaren per beeldhoogte, wat ongeveer 100 lijnpaaren meer is dan voorheen. De structuren en detailweergave blijven nagenoeg hetzelfde, maar de beeldruis is in vergelijking met de

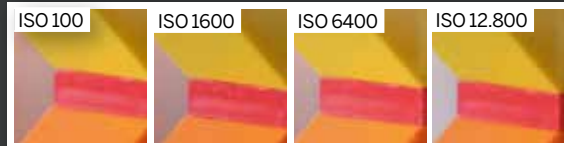
De Fujifilm X-Pro3 in lab en praktijk

Fujifilm X-Pro3 met Fujinon 35mm f/1.4 | 53 mm (KB) f/1.4 | 1/250s | ISO 320

Objectieven: Voor de X-systeemcamera's van Fujifilm heb je de keuze uit diverse brandpuntsafstanden van de huiseigen Fujinon-objectieven. Vooral de primelenzen springen eruit met zeer scherpe, kenmerkende opnamen. Goed om te weten: alleen lenzen met 'WR' in de naam zijn spatwaterdicht. Wat betreft andere aanbieders heeft alleen Zeiss momenteel alternatieven in het assortiment. Die zoek je (nog) tevergeefs bij Sigma, Tamron en dergelijke.

Ruis en details: In de X-Pro3 zit een 26-megapixelsensor in APS-C-formaat (cropfactor: 1,5). De BSI-architectuur moet de beeldruis binnen de perken houden. In het lab merken we daar echter weinig van: vanaf ISO 6400 treedt in 100-procentweergave zichtbare ruis op. Qua randscherpte en detailweergave zijn de meetwaarden tot en met ISO 12.800 echter opvallend goed – zo goed zelfs dat de X-Pro3 zelfs sommige fullframecamera's overtreft. Dat is vooral te danken aan de unieke X-Trans-techniek.

X-Pro2 iets toegenomen. In de praktijk betekent dit dat de foto's ongeveer twee megapixel groter uitvallen, maar de kwaliteit haast hetzelfde is. Tot ISO 6400 zijn er eigenlijk geen noemenswaardige problemen zichtbaar.

Je doet er trouwens goed aan om de voorkeur te geven aan interne raw-verwerking boven externe programma's. Omdat X-Trans-sensoren een andere architectuur hebben dat de gebruikelijke Bayer-chips strukturen Lightroom en andere raw-bewerkers bij het converteren naar jpeg-formaat. Scherpere en microcontrasten zien er veel beter uit in de foto's die door de camera zijn verwerkt. Dit is ook de reden dat Fujifilm meer dan een jaar geleden besloot om zijn eigen software – het gratis programma 'X RAW Studio' – beschikbaar te stellen. Maak in dat geval via usb verbinding tussen de pc of Mac en de camera om de raw-foto's met behulp van de camera om te zetten in jpeg. Alternatief heeft de camera een uitgebreide raw-converter waarmee je nu ook raw-afbeeldingen kunt omzetten naar tiff-bestanden.

Andere verbeteringen zijn doorgevoerd in enkele basisfuncties. Vooral de burstmodus werkt met 11,1 beelden per seconde verrassend snel. Het onbeperkte aantal jpeg's en de 39 raw-foto's per seconde maken dit een prima sportcamera. Ook de 425 focuspunten zijn wat verbeterd – niet op het gebied van snelheid, want de ontspanvertraging van 0, seconde bij zowel daglicht als weinig licht was al snel genoeg. Maar de AF-punten zijn wel veel gevoeliger geworden. Zelfs bij -6 EV vanaf diafragma f/2.8 kan de camera nauwkeurig automatisch scherpstellen. Bovendien zijn de focus-tracking en ogen-autofocus een stuk nauwkeuriger geworden. De X-Pro3 heeft echter wel wat moeite met kinderen, want hij herkent hun ogen niet altijd. Naar ook al zit de ogen-AF van Fujifilm nog niet op het niveau van moderne Sony-dslm's, het is wel een stap in de juiste richting. Misschien dat toekomstige firmware-updates nog uitkomst bieden.

Geen vierpuntsdruktoets

Een ander positief punt is de versnelling voor SD-kaarten, want beide kaartslots werken nu met de supersnelle UHS-II-standaard. In theorie kunnen de een hoeveelheid data tot 300 MB per seconde aan. De wissel van micro-usb naar usb-c is ook prettig. Bovendien kun je via deze uitgang de camera opladen of een koptelefoon aansluiten. Het is wel een beetje verwarder dat Fujifilm voor de microfoonuitgang de wat ongebruikelijke 2,5mm-aansluiting gebruikt.

Ook het wegvallen van het vierpuntsdruktoets is opmerkelijk. Door het sys-

teemenu of je foto's bladeren met een mini-joystick of door te swipen, daaraan kun je makkelijk wennen. Maar er ontbreken nu ook meteen vier functietoetsen, en dat is moeilijker te verteren. De overgebleven drie Fn-knoppen zijn voor veel fotografen niet genoeg. Om steeds langs het touchscreen te moeten om vier andere functies te activeren is eigenlijk onbespreekbaar – daarvoor moet je namelijk eerst het beeldscherm uitklappen ...

Conclusie

De X-Pro3 laat een gemengde indruk achter. De systeemcamera wordt geleverd met allerlei belangrijke vernieuwingen in vergelijking met zijn voorganger. Maar enkele zaken aan de ontwerper lijken meer een achteruitgang dan een vooruitgang te zijn. Het e-inkdisplay is zeker een interessante en goede functie, maar in de praktijk heb je er weinig aan. Gezien de vele instelwieljes lijkt wat overbodig om de gekozen instellingen ook nog eens apart weer te geven. En het tonen van de geselecteerde filtersimulatie is meer een gimmick. Een ander probleem is dat door het weglaten van het vierpuntsdruktoets er ook vier functietoetsen wegvallen.

Daarbij moeten we echter ook duidelijk vooropstellen dat de Fujifilm X-Pro3 een uitstekende camera is met een erg goede beeldkwaliteit, mooie functies en een charmante body in de stijl van een analoge camera. Dit alles gold echter ook al voor de X-Pro2. De vraag is dus of overstappen van de voorganger naar het nieuwe model de moeite waard is. Moet je 1900 euro neertellen voor een nieuwe filtersimulatie en wat verbeteringen op het gebied van de zoeker, autofocus en burstmodus? Misschien niet. Maar als je nog geen X-Pro-camera hebt, kun je prima instappen met het nieuwste model. En vooruit, voor 200 euro extra kun je de robuuste 'Dura'-editie kopen, die volgens de fabrikant een veel hardere body heeft in de kleuren zwart-grijs en zwart-zilver.

Uitstekende beeldkwaliteit, snel, prima filmsimulaties, ogen-AF

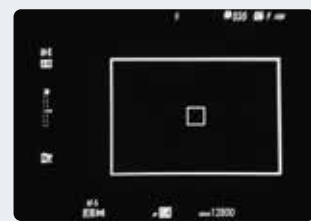
Onwennige displayplaatsing, vierpuntsdruktoets ontbreekt, 2,5mm-aansluiting

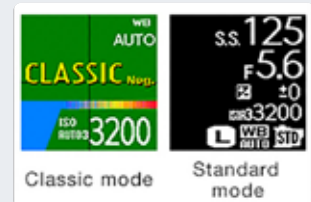
	Fujifilm X-Pro2	Fujifilm X-Pro3	Fujifilm X-T3
Prijs	1800 euro	1900 euro	1500 euro
Technische gegevens			
Maximale resolutie	6000 x 4000 pixels	6240 x 4160 pixels	6240 x 4160 pixels
Effectieve pixels	24,0 miljoen	26,0 miljoen	26,0 miljoen
Sensor (type / grootte)	CMOS / 23,6 x 15,6 mm	CMOS / 23,5 x 15,6 mm	CMOS / 23,5 x 15,6 mm
Lensvatting / cropfactor	Fujifilm X / 1,5-voudig	Fujifilm X / 1,5-voudig	Fujifilm X / 1,5-voudig
Laagdoorlaatfilter / beeldstabilisatie	- / -	- / -	- / -
Zoeker (soort)	hybride	hybride	elektronisch
Dekking zoekerbeeld / vergroting (omg. naar fullframe)	100 procent / 0,6-voudig	100 procent / 0,66-voudig	100 procent / 0,75-voudig
Display (grootte / resolutie)	3,0 inch / 1.620.000 subpixels	3,0 inch / 1.620.000 subpixels	3,0 inch / 1.040.000 subpixels
Display (touchscreen / kantelbaar)	- / -	• / •	• / •
Sluittijden / bulb	1/32.000 – 30 s / •	1/32.000 – 30 s / •	1/32.000 – 30 s / •
Kortste flitstijd	1/250 s	1/250 s	1/250 s
ISO-bereik van - tot (zonder / met uitbreiding)	200 – 12.800 / 100 – 25.600	160 – 12.800 / 80 – 51.200	160 – 12.800 / 80 – 51.200
Witbalans	3 presets / met kelvinniveaus	3 presets / met kelvinniveaus	3 presets / met kelvinniveaus
Fotoformaten	JPEG, RAW, JPEG + RAW	JPEG, RAW, JPEG + RAW	JPEG, RAW, JPEG + RAW
Videoresolutie	1080 / 60 p	2160 / 30 p	2160 / 60 p
Video: handmatig diafragma / ISO / focuspuntkeuze / AF-C	• / • / • / •	• / • / • / •	• / • / • / •
Interne flitser / richtgetal / flitsschoen	- / - / •	- / - / •	- / 8 / •
Wifi / NFC / gps	• b/g/n / - / -	• b/g/n / - / -	• b/g/n / - / -
Opslagmedium (slot 1 / 2)	SDXC (UHS II) / SDXC	SDXC (UHS II) / SDXC	SDXC (UHS II) / SDXC
USB / HDMI-uitgang	2,0 / micro-HDMI	3,1 / -	3,0 / micro-HDMI
Microfoon- / koptelefoon-aansluiting	• / -	• / •	• / •
Accu / energie / prijs (ca.)	NP-W126 / 9,1 Wh / ca. 45 euro	NP-W126 / 9,1 Wh / ca. 45 euro	NP-W126S / 9,1 Wh / ca. 45 euro
Materiaal behuizing / stof- en spatwaterdicht	magnesiumlegering / •	magnesiumlegering / •	magnesiumlegering / •
Afmetingen (b x h x d)	141 x 83 x 46 mm	141 x 83 x 46 mm	133 x 93 x 59 mm
Gewicht body	445 g	497 g	545 g
Meetwaarden (getest met ...)	Fujifilm XF 1.4/35	Fujifilm XF 1.4/35	Fujifilm XF 1.4/35
Resolutie in lijnenparen per beeldhoogte bij ISO min / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	2104 / 2100 / 1957 / 1963 / 1938 / 1926 lp/bh	2231 / 2129 / 1984 / 1936 / 1915 / 1965 lp/bh	2246 / 2254 / 2015 / 1983 / 1980 / 1977 lp/bh
Ruis in Visual Noise op het beeldscherm bij ISO min / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	0,9 / 1,1 / 1,3 / 1,4 / 1,5 / 2,0 VN	1,1 / 1,3 / 1,5 / 1,8 / 1,8 / 2,3 VN	1,1 / 1,3 / 1,7 / 1,9 / 1,9 / 2,5 VN
Ruis in Visual Noise in print bij ISO min / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	0,4 / 0,4 / 0,5 / 0,6 / 0,5 / 0,7 VN	0,5 / 0,5 / 0,6 / 0,7 / 0,7 / 0,8 VN	0,4 / 0,5 / 0,7 / 0,8 / 0,7 / 1,0 VN
Detailweergave in % bij ISO min / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	81 / 82 / 84 / 83 / 83 / 79%	75 / 78 / 82 / 80 / 79 / 75%	72 / 75 / 78 / 81 / 76 / 77%
Resolutie video in lp/bh bij laagste / hoogste ISO	540 / 540 lp/bh	1284 / 1296 lp/bh	1296 / 1296 lp/bh
Ruis video in Visual Noise op beeldscherm	1,0 / 0,9 VN	0,8 / 0,5 VN	1,2 / 0,8 VN
Inschakeltijd zonder autofocus	0,9 s	1,2 s	1,2 s
Seriële snelheid raw / jpeg	8 / 8 foto's/s	11 / 11,1 foto's/s	20 / 20 foto's/s
Aantal serieopnamen raw / jpeg	27 / onbeperkt	39 / 100	35 / 79
Aantal foto's (min. / max.)	290 / 570	440 / 840	270 / 520
Aantal foto's in Live View-modus (min. / max.)	200 / 390	290 / 520	280 / 540
Beoordeling			
Beeldkwaliteit	1,0	1,2	1,1
Uitrusting / bediening	2,4	1,4	1,3
Snelheid	1,7	1,8	1,3
Videokwaliteit	2,6	1,9	1,2
Puntentotaal	1,7	1,4	1,2

Digitale weergave

Buiten analog, binnen digitaal: de X-Pro3 heeft allerlei subtiele snufjes die de het fotograferen leuker en makkelijker maken.

Bij een blik door de optische zoeker zie je meerdere oplichtende kaders, zoals een frame dat gelijk is aan de brandpuntsafstand. Verder zie je opname-info, accupercantage en resterende opslag.

In de systeeminstellingen kun je onder de scherminstellingen bepalen of het e-inkdisplay de opname-info of de filmsimulatie moet weergeven.

Voor het maken van diverse instellingen en voor de fotocontrole moet je het scherpe 3,2-inch display met 1,6 miljoen subpixels eerst uitklappen.